

Nr 16.

Ankom till riksdagens kansli den 7 april 1930 kl. 11 f. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om åtgärder mot vår tids politiska maktlöshet, såvitt på grundlagarna ankommer.

I en inom första kammaren väckt motion, nr 240, har herr *Lindhagen* hemställt,

»att riksdagen ville hos regeringen begära:

1) tillsättandet av en allsidig och kompetent kommission för diskussion och övertägande av vår tids politiska maktlöshet och vad, såvitt på grundlagarna ankommer, bör kunna åtgöras däremot;

2) föreläggande för denna kommission att särskilt sysselsätta sig med följande grundlagsfrågor:

a) de förslappade dragen i riksdagens nya ansikte i följd av riksdagens upplösning i två tämligen likformigt sammansatta kamrar utan koncentration i någondera av maktens och ansvarets förpliktelser mot samtid och eftervärld,

b) det ruinerande regeringsbildandet genom nationens inriktande på konturlösa diskussioner om, vilka partiledare böra intaga regeringsmakten, med undanskymmande av folkets livsfrågor, som vid ett sådant tillfälle först och sist böra till allmänt betraktande läggas på bordet,

c) den andliga fattigdom, som breder ut sig över folket genom att sålunda bildade regeringar anse sig förpliktade att i stort icke vara sig själva och därigenom taga döden på ett gående till grunden av tingen och även på principdiskussionen i landet om tidens mäktigaste frågor av inrepolitisk såväl som internationell natur,

d) en sanering av dylik regeringskonst bland annat rent av genom eventuell förbud för riksdagsman och enkannerligen person i officiell partipolitisk ledarställning att kunna utnämnas till medlem i en regering, vilken i stället bör sammansättas av andra personer ur den miljö, som anses böra övertaga regeringsuppdraget,

e) regeringsbildandets uppbyggande i övrigt, såvitt möjligt, på klart och vidhållet ställningstagande till tidslägets grundproblem på olika områden,

f) värnandet från regeringsmakten särskilt av individernas rätt till arbetstillfällena i landet och självbestämning gent emot de juridiska personernas växande, godtyckliga maktutövning,

g) en granskning i sistnämnda sammanhang även av tryckfrihetens upplösning genom dess förtrustning i press och bokförlag samt medborgarnas därav föranledda trångmål, mot vilka de, såvitt rörer sanningslösa beskyllningar, ha att uppställa allenast en för de flesta fall oanvändbar och till den numera förtrustade tryckfrihetens skydd ensidigt organiserad tryckfrihetsprocess;

3) framläggande för riksdagen av de förslag till ändringar i grundlagarna, som av förenämnda övervägande kunna föranledas.»

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

*Utskottets
yttrande.*

Efter utskottets mening kunna de förhållanden, som av motionären berörts, icke genom grundlagsändringar väsentligt påverkas eller förbättras, även om åtgärder till det politiska livets reformerande på annat sätt, vilket ytterst synes vara motionärens syfte, kunde tänkas möjliga. Utskottet hemställer därför,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 7 april 1930.

På konstitutionsutskottets vägnar:

C. A. REUTERSKIÖLD.

Närvarande: Herrar Reuterskiöld, Sävström, David Bergström, Stendahl*, G. W. Hansson, Hellberg, K. J. Ekman*, Vennerström*, Sundberg*, Larsén, Åkerberg*, Engberg, Gustafson i Kasenberg*, Jansson i Edsbäcken, Hallén*, Karlsson i Vadstena, Petersson i Broaryd*, Holmström*, Alströmer* och Björck i Kristianstad*.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.